

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นช่วงเวลาที่ทำท้าทายความสามารถของมนุษยชาติ เพราะเป็นยุคที่โลกต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ข้อมูลข่าวสารทุกอย่างก็ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงรอบตัวเราอีกต่อไป แค่เพียงคลิกที่ปลายนิ้ว เราก็สามารถก้าวข้ามพรมแดนไปได้ทุกซอกทุกมุมโลก ซึ่งการจัดการเรียนการสอนต่างก้าวพ้นรูปแบบที่ใช้ครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นการเรียนรู้ในแบบกระบวนทัศน์ใหม่ เรียกได้ว่าเป็นการจัดการศึกษาฐานเทคโนโลยี หรือ Technology Based Paradigm (Salas-Pilco, S. Z. 2013) ในขณะที่ประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญและมุมมองของการเตรียมเด็กไทยสู่ศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความรู้ 3 ประการ คือ ประการแรก มีทักษะที่หลากหลาย เช่น สามารถทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ได้อย่างรวดเร็ว รับผิดชอบงานได้ด้วยตนเอง และรู้จักพลิกแพลงกระบวนการแก้ไขปัญหาได้ ประการที่สอง คือ มองโลกใบนี้เป็นโลกใบเล็ก ๆ ไม่ได้จำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะประเทศไทยเพื่อมองหาโอกาสใหม่ๆ ที่มีอยู่อย่างมากมาย และ ประการสุดท้าย คือ เด็กไทยยุคใหม่ต้องมีทักษะด้านภาษา สามารถสื่อสารได้หลายภาษา (Castro, R. 2019)

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ครูจะต้องปรับแนวทางการเรียนการสอน (pedagogy) โดยครูจะต้องทำให้เด็กรักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีเป้าหมายในการสอนที่จะทำให้เด็กมีทักษะชีวิต ทักษะการคิด และทักษะด้านไอที ซึ่งไอทีในที่นี้ไม่ได้หมายถึง ใช้คอมพิวเตอร์เป็นหรือใช้ไอแพดเป็น แต่หมายถึงการที่เด็กรู้ว่าเมื่อเขาอยากรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งเขาจะไปตามหาข้อมูลเหล่านั้นได้ที่ไหน และเมื่อได้ข้อมูลมาก็ต้องวิเคราะห์ได้ว่าข้อมูลเหล่านั้นมีความน่าเชื่อถือเพียงใดและสามารถแปลงข้อมูล (data) เป็นความรู้ (knowledge) ได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องเกิดจากการฝึกฝน ครูจะต้องให้เด็กทำด้วยตนเองภายใต้ความเชื่อที่ว่าศักยภาพของนักเรียนและเทคโนโลยีปัจจุบันเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างไร้ขอบเขต สิ่งที่ยากเห็น คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ให้มีการ “ปรับการเรียน เปลี่ยนการสอน” ให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง (กันเอี่ยม, ดารัตน์, 2018)

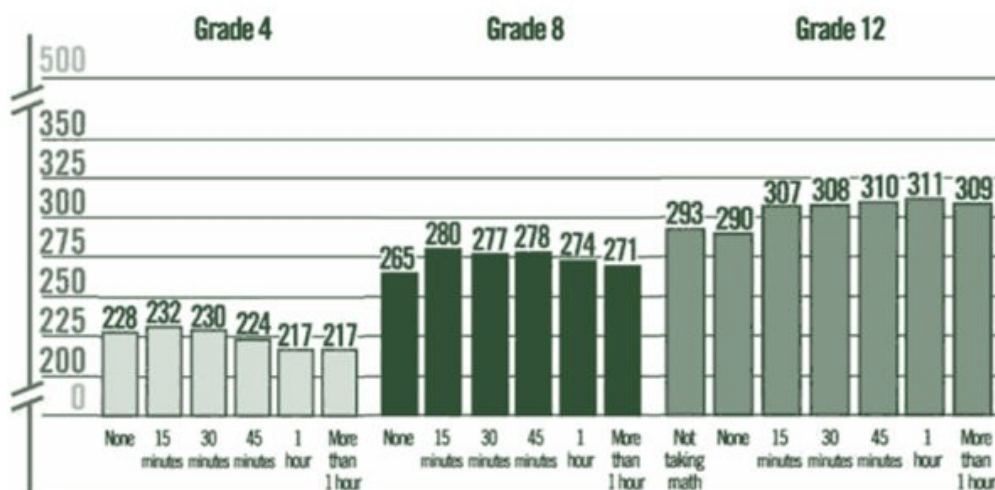
ในอดีตสำหรับคนส่วนใหญ่ก็คงจะไม่มีใครที่ไม่เคยทำในสิ่งที่เรียกกันว่า **การบ้าน** และก็คงจะไม่ใช้เรื่องแปลกที่จะมีใครโดนทำโทษ เนื่องจากไม่ยอมทำการบ้าน เพราะอยากที่จะรีบไปเล่นกับเพื่อนแถวบ้าน ในอดีตเรื่องของการทำการบ้านก็ถือได้ว่าเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ เพราะครูต้องการที่จะให้นักเรียนได้ทบทวนบทเรียน การให้การบ้านจึงเป็นสิ่งที่เดียวที่จะทำให้ให้นักเรียนได้ทบทวนบทเรียนอีกครั้ง แต่ถ้าหากพูดถึงในยุคปัจจุบัน ในยุคที่เทคโนโลยีเฟื่องฟูนักเรียนเรียนพิเศษมากกว่าเรียนภายในห้องเรียนก็จะมีข้อสงสัยเกิดขึ้นว่าการบ้านยังเป็นสิ่งที่จำเป็นในยุคนี้หรือไม่ เพราะว่าในอดีตนักเรียนหลังเลิกเรียนก็มักจะออกมาวิ่งเล่น แต่ในปัจจุบันแม้แต่นักเรียนตัวเล็ก ๆ หลังเลิกเรียนก็ต้องไปเรียนพิเศษ กว่าที่จะกลับบ้านก็มืดแล้วยังต้องทำ

การบ้านของโรงเรียนต่ออีก ทั้ง ๆ ที่ความเป็นจริงแล้วการบ้านอาจจะเป็นตัวช่วยทบทวนที่อยู่ในขั้นตอนสุดท้าย โดยเรื่องของการทำการบ้านเหล่านี้เองกำลังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ว่าควรยกเลิกหรือไม่ โดยเสียงของครูถูกแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ซึ่งฝ่ายหนึ่งก็มองว่าการให้การบ้านต่อนักเรียนเป็นสิ่งที่ดีเพราะการบ้านเป็นตัวช่วยเรียบเรียงความรู้และเสริมสร้างกระบวนการความคิดให้กับนักเรียนมากยิ่งขึ้น การที่นักเรียนจะยอมเสียเวลามาทำก็ดูเป็นเรื่องที่ไม่เลือบ่ากว่าแรงอะไร ในขณะที่อีกฝ่ายกลับมองว่าการให้การบ้านกับนักเรียนเป็นการทรมานและทำให้นักเรียนไม่มีเวลาว่าง เวลาพักผ่อนน้อยลงอีกด้วย

จะเห็นว่าการบ้านเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนได้ทำการทบทวนบทเรียนซึ่งถือว่าเป็นส่วนที่ดีที่ควรมี แต่ทั้งนี้ครูไม่ควรสั่งการบ้านปริมาณมากเกินไปจนนักเรียนไม่มีเวลาพักผ่อน สิ่งที่คุณครูต้องทำ คือ ลดปริมาณการบ้านให้น้อยลง และอาจจะให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดภายในห้องมากยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาและบทเรียนภายในห้องและหากมีปัญหาหรือสงสัย นักเรียนสามารถถามครูภายในห้องเรียนได้ทันที ซึ่งถือว่าเป็นการเพิ่มบทบาทของครูที่โรงเรียนให้มีความสำคัญที่มากขึ้น และอาจจะให้มากกว่าครูที่สอนพิเศษอีกด้วย นอกจากนี้อาจจะมีการจัดการเรียนการสอนแบบตั้งคำถามแต่ไม่มีการบ้านเพื่อให้นักเรียน ได้คิดและพัฒนาตนเอง ทำให้นักครูได้รู้ ณ ตอนนั้นว่านักเรียน เข้าใจในเนื้อหาหรือไม่ ซึ่งอาจดีกว่าการให้การบ้านที่มากมาย แต่นักเรียนเรียนไม่เข้าใจ

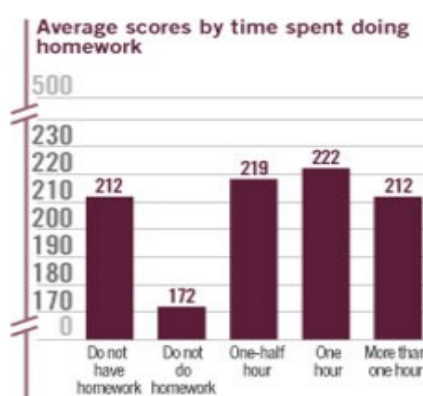
จากคำกล่าวของ มิสเตอร์ฟรอนซ์ ออลลองด์ ประธานาธิบดีของประเทศฝรั่งเศส ซึ่งกล่าวว่า “หากครูมอบหมายให้เด็กทำงานเสร็จตั้งแต่ในชั้นเรียน เด็กทุกคนจะมีโอกาสเท่ากันในการทำงาน หากมีการสั่งงานกลับไปทำการบ้านเด็กที่มาจากครอบครัวร่ำรวยจะเกิดความได้เปรียบ เนื่องจากพ่อแม่อาจจ้างครูมาสอนพิเศษให้ช่วยทำการบ้านให้ได้” คำกล่าวนี้ เป็นหนึ่งในสุนทรพจน์ เมื่อรัฐบาลฝรั่งเศสมีนโยบายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาซึ่งหนึ่งในนั้น คือ การยกเลิกการสั่งการบ้านนักเรียน อาจเป็นเพราะหลายสิ่งหลายอย่างประกอบประมวลให้ทางรัฐบาลฝรั่งเศสได้คิดถึงผลที่ตามมาจากการเรียนหลาย ๆ อย่าง พฤติกรรมของวัยรุ่นและสังคม ประธานาธิบดีฝรั่งเศสเตรียมออกคำสั่งห้ามครูสั่งการบ้านนักเรียน เนื่องจากไม่ได้ช่วยให้เด็กฉลาดขึ้น อันที่จริงประเด็นนี้เป็นที่สนใจกันมาพอสมควรแล้ว

Cooper, Robinson and Patall (2006) ศึกษาหาความสัมพันธ์ของเวลาที่ใช้ในการทำการบ้านกับคะแนนสอบมาตรฐาน (ไม่เกี่ยวกับคะแนนจากการบ้าน) ด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์การวิเคราะห์ตัวแปรพหุ (Multivariate Analysis) และการวิเคราะห์สมการแบบโครงสร้าง (Structural Equations Model) แต่ไม่พบความสัมพันธ์ในทางบวกระหว่างเวลาที่ใช้ในการทำการบ้านกับคะแนนสอบ นั่นคือการบ้านไม่ได้มีผลอย่างใดกับความฉลาดของเด็ก นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นเส้นตรงของการบ้านกับคะแนนสอบ นั่นคือ จำนวนการบ้านเป็นไปตามกฎของการลดน้อยถอยลง (Diminishing Return) ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเวลาที่ใช้ในการทำการบ้านกับคะแนนสอบมาตรฐานของเด็ก เกรด 4, 8 และ 12 (เทียบกับเด็ก ป.4, ม.2 และ ม.6) ซึ่งผลได้ที่ลดน้อยถอยลงนั้นมีความชัดเจนมากใน เด็กเล็ก แต่จะมีความอดทนมากขึ้นเมื่อเด็กโตขึ้นตามอายุ (เกรด) และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเวลาที่ใช้ในการทำการบ้านกับคะแนนสอบมาตรฐานของเด็กเกรด 4, 8 และ 12

Percentage of students reporting on the amount of time spent doing homework each day, 1992–2000				
	'92	'94	'98	'00
More than one hour	15	15	16	16
One hour	28	30	31	29
One-half hour	39*	39*	43	43
Do not do homework	2	3*	2	2
Do not have homework	16*	13*	8	10

ภาพที่ 1.2 เด็กที่ไม่มีการบ้านกับเด็กที่มีการบ้านนั้น มีระดับผลการสอบที่แตกต่างกันน้อยมาก คือ เด็กที่ใช้เวลาทำการบ้านเฉลี่ยวันละ 1 ชั่วโมงจะมีคะแนนสอบเฉลี่ยอยู่ที่ 222 คะแนน กับเด็กที่ไม่มีการบ้านจะมีคะแนนสอบเฉลี่ยอยู่ที่ 212 คะแนน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเวลาที่ใช้ในการทำการบ้านกับคะแนนสอบมาตรฐานของเด็กที่ใช้เวลาทำการบ้านแตกต่างกัน

Peter Druker (2016) ได้กล่าวถึง 5 เหตุผลว่าทำไมการบ้านไม่ดีสำหรับเด็กว่า โรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตของเด็ก ๆ หากพวกเขาไม่สามารถไปโรงเรียนในแต่ละวันเพื่อรับทักษะที่จำเป็นต่อการประสบความสำเร็จในชีวิต พวกเขาจะเสียเปรียบตลอดชีวิต ในขณะที่โรงเรียนเป็นส่วนสำคัญในชีวิตของเด็ก แต่กั

สำคัญเช่นกันที่เด็กจะหยุดพักจากการเรียน การเรียนหลายครั้งพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายงานมากเกินไปนำไปสู่การอดนอนเกิดความเครียด รวมถึงปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้อง สาเหตุที่ทำไมการบ้านจึงไม่ดีสำหรับเด็ก

1. ทำให้เด็กเกิดความเครียด จากการวิจัยพบว่า การมอบหมายงานเพิ่มเติมให้กับเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่ไปโรงเรียนที่อายุน้อยอาจนำไปสู่ระดับความเครียดไม่ดีต่อสุขภาพ หากเต็มไปด้วยบทเรียนมากมายที่โรงเรียนและที่บ้าน นักเรียนอาจรู้สึกเครียดและวิตกกังวลหากพวกเขาไม่สามารถทำงานที่มอบหมายให้เสร็จทันเวลา เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ในห้องเรียน แต่ก็ควรใช้เวลาทำสิ่งอื่น ๆ นอกห้องเรียนด้วย

2. เป็นภาระ พวกเขาต้องการเวลาพักผ่อนและเลิกกิจกรรมทั้งหมดในโรงเรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนอนุบาลจึงรู้สึกเหนื่อยเมื่อกลับถึงบ้าน พวกเขาใช้เวลาทั้งวันไปกับการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ที่ยาก อ่านหนังสือหลายบท และท่องจำประโยคยาว ๆ ในโรงเรียน ดังนั้นการทิ้งระเบิดทำการบ้านจะทำให้พวกเขารู้สึกหมดไฟ

3. เกิดการต่อต้าน แทนที่จะปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การบ้านที่หนักหน่วงอาจส่งผลเสียต่อผลการปฏิบัติงานของนักเรียน ความเครียดที่ต้องทำการบ้านทุกคืนจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักเรียน นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมในห้องเรียน แต่พวกเขายังต้องสามารถใช้เวลาสำรวจกิจกรรมอื่น ๆ นอกโรงเรียน ใช้เวลากับเพื่อนฝูง ไปเที่ยวพักผ่อนกับครอบครัว และอื่น ๆ

4. มีความสำคัญน้อย ในขณะที่ครูพยายามให้เด็กทำการบ้าน เพื่อที่จะช่วยให้ลูกมีส่วนร่วม แต่ก็เป็นเรื่องยากที่จะเห็นคุณค่าในงานที่เด็ก ๆ ได้กลับบ้าน เนื่องจากผู้ปกครองหรือผู้สอนบางคนเป็นผู้ทำงานมอบหมายเหล่านี้ ซึ่งหมายความว่าประโยชน์ของการบ้านในฐานะเครื่องมือการเรียนรู้จะหายไปอย่างสิ้นเชิง การบ้านมากเกินไปอาจหมายความว่าเด็กไม่สามารถให้เวลากับงานทุกอย่างได้มากเท่าที่ควร

5. ใช้เวลาว่าง ตามที่ระบุไว้ก่อนหน้านี้ เด็ก ๆ ต้องการเวลาอยู่กับครอบครัว พบปะเพื่อนฝูง และเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อให้พวกเขาได้พักผ่อนจิตใจและร่างกาย เป็นเรื่องน่าเศร้าที่การบ้านกินเวลาที่เด็กต้องทำทั้งหมดนี้ สำหรับนักเรียนที่มีอายุมากกว่า งานโรงเรียนอาจแข่งขันกับทั้งงานนอกเวลาและงานทั่วไป ทำให้พวกเขาสร้างสมดุลระหว่างโรงเรียนกับการทำงานได้ยาก

Clifton Parker (2014) ได้ทำการวิจัยว่าการบ้านมีผลกับเด็กผ่าน Stanford อย่างไร ผลการวิจัยพบว่า การบ้านมากเกินไปอาจส่งผลเสียต่อเด็กได้ แสดงให้เห็นว่ามันส่งผลเสียไม่เพียงแค่วิตกกังวลในโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังส่งผลเสียต่อบ้านและสังคมของพวกเขาด้วย Parker สัมภาษณ์นักเรียน 4,317 คน ทั้งหมดอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจากแคลิฟอร์เนีย นักเรียนร้อยละ 56 มองว่าการบ้านเป็นสาเหตุหลักของความเครียด ร้อยละ 43 มองว่าการทดสอบเป็นปัจจัยกดดันหลัก ร้อยละ 33 กดดันให้ได้คะแนนสูงในหมวดนั้น นักเรียนน้อยกว่าร้อยละ 1 กล่าวว่า การบ้านไม่เครียดสำหรับพวกเขา ในการศึกษาครั้งนี้ นักเรียนหลายคนอ้างว่าการบ้านรบกวนสุขภาพกายของพวกเขาด้วย พวกเขารายงานปัญหาเกี่ยวกับอาการปวดหัว อ่อนเพลีย การอดนอน น้ำหนักลด และปัญหากระเพาะอาหาร ระบุว่าเมื่อนักเรียนมีการบ้านมากเกินไป พวกเขาไม่ตอบสนองความต้องการด้านพัฒนาการหรือพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญอื่น ๆ การศึกษานี้พิสูจน์ให้เห็นว่านักเรียนมีช่วงเวลาที่ยากลำบากในการปรับสมดุลทุกอย่างในโรงเรียน

การบ้านของนักเรียนไทยกำลังเป็นเรื่องที่ถกเถียงกันในปัจจุบันว่า มีมากไปหรือไม่ หากจะมีก็ควรมีลักษณะใด ใช้เวลานานเท่าใดในแต่ละวัน เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อเด็กหรือไม่ ประเด็นเหล่านี้หลายคนอาจบอกว่าเป็นเรื่องรอง เพราะความสำคัญอยู่ที่วัตถุประสงค์ของการมีการบ้าน หลายคนออกมาพูดว่าการให้การบ้านที่มีคุณภาพจะมีประโยชน์กับเด็ก แต่การบ้านแบบไหนที่เรียกว่ามีคุณภาพแล้วเราจะควบคุมคุณภาพของการบ้านได้อย่างไร

สำหรับโรงเรียนวัดบวรนิเวศ จากการศึกษาข้อมูลผลการเรียน 0, ร และ มส ย้อนหลัง 3 ปี ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ปรากฏดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงสถิตินักเรียนที่ได้ผลการเรียน 0, ร และ มส ย้อนหลัง 3 ปีการศึกษา

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (ร้อยละ)		
	ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562
มัธยมศึกษาปีที่ 1	42.86	30.95	40.63
มัธยมศึกษาปีที่ 2	53.06	83.93	58.54
มัธยมศึกษาปีที่ 3	56.25	36.73	41.07
มัธยมศึกษาปีที่ 4	64.52	78.95	55.00
มัธยมศึกษาปีที่ 5	51.02	48.39	52.63
มัธยมศึกษาปีที่ 6	50.00	44.90	58.06
เฉลี่ย	51.92	54.72	50.00

จากตารางที่ 1.1 จะพบว่า นักเรียนได้ผลการเรียน 0, ร และ มส 3 ปีย้อนหลัง โดยเฉลี่ยมีมากถึงร้อยละ 50 ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่น่ากังวล แสดงให้เห็นว่าน่าจะมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนทำให้นักเรียนจึงมีผลการเรียน 0, ร และ มส จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน พบหลายสาเหตุ คือ นักเรียนขาดการส่งงานหรือการบ้าน ในส่วนที่เป็นคะแนนเก็บ และนักเรียนจะไม่ติดตาม ทำให้ได้ผลการเรียนเป็น 0 หรือ ร สาเหตุต่อมา คือ นักเรียนขาดเรียนมาก ไม่สนใจมาเรียน เพราะมีปัญหาทางครอบครัวหรือนักเรียนบางคนต้องทำงานพิเศษ ทำให้ติด มส อีกทั้งการที่นักเรียนติดโทรศัพท์ ไม่สนใจในเวลาเรียน ทำแบบฝึกหัดส่งครูไม่ทันและไม่ติดตาม เป็นต้น จากการสัมภาษณ์พูดคุยกับนักเรียน พบว่า วิธีการสอนของครูไม่น่าสนใจ น่าเบื่อ ครูบางคนให้นักเรียนทำการบ้านมากเกินไป นักเรียนทำไม่ทันครูจะตัดคะแนน อยากให้ครูใช้วิธีการสอนที่ใช้สื่อเทคโนโลยีมาก ๆ ส่งการบ้านน้อย ๆ หรือไม่มีการบ้านเลยจะเป็นสิ่งที่ดีมาก

จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยตลอดจนปัญหาการติด 0, ร และ มส ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ที่น่าจะมาจากการทำการบ้านมากหรืองานมากเกินไป โรงเรียนจึงร่วมกันคิดและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองพัฒนาการและความต้องการของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเรียนการสอน การจัดทำสื่อการสอน ร่วมกับวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) คือ การที่ให้นักเรียนได้ศึกษาดูด้วยตนเองนอกห้องเรียนและลงมือปฏิบัติ หรือ

ทำแบบฝึกที่ห้องเรียนภายใต้บรรยากาศที่มีครู เพื่อน และอุปกรณ์การเรียนอำนวยความสะดวกในการทำ การบ้าน อีกทั้งการวัดและประเมินผลที่เน้นความแตกต่างของนักเรียนและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน คือ การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Formative Assessment) มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้าน ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศขึ้น

คำถามการวิจัย

1. สภาพ ปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดบวรนิเวศเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนวัดบวรนิเวศควรมีลักษณะอย่างไร
3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของ นักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน วัดบวรนิเวศ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริม การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ประกอบด้วย
 - 3.1 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียน การสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ
 - 3.2 ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียน การสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ
 - 3.3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ครู และผู้ปกครองจากการใช้รูปแบบการบริหาร จัด การเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ
4. เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริม การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ มีวิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีขอบเขต การวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

วัดบวรนิเวศ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน วัดบวรนิเวศ มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ใช้กรอบการสัมภาษณ์ตามตัวชี้วัดการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ตำแหน่งครู ตามหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ.ที่ ศธ 0206.3/ว.21 ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2560 ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การสร้างและหรือพัฒนาหลักสูตร การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ คุณภาพนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างและหรือพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ได้แก่ การบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำ และด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ ได้แก่ การพัฒนาตนเอง การพัฒนาวิชาชีพ

2. ขอบเขตของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์การเป็นครูที่โรงเรียนวัดบวรนิเวศ ไม่น้อยกว่า 10 ปี และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

2.1 ครูที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มบริหาร 4 คน เป็นผู้มีประสบการณ์ทางการบริหารสถานศึกษาและเป็นผู้สอน ที่โรงเรียนวัดบวรนิเวศ มากกว่า 10 ปี

2.1 ครูผู้สอน จำนวน 8 คน โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระวิชา 8 สาระฯ ผู้ที่มีประสบการณ์เป็นผู้สอนที่โรงเรียนวัดบวรนิเวศ มากกว่า 10 ปี

2.2 นักเรียนจำนวน 10 คน โดยเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนละ 1 คน ของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย

3. ขอบเขตของตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริม

การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษา ผลของการทดลองใช้ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิดทฤษฎีการบริหารแบบ PIE Model (Newby, Stepich, Lehman & Russell, 2011) ซึ่งร่างรูปแบบการบริหารประกอบด้วย 3 กระบวนการสำคัญ ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การนำไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) และ 3) การประเมินผล (Evaluation)

2. ขอบเขตของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์การเป็นครูที่โรงเรียน วัดบวรนิเวศ ไม่น้อยกว่า 10 ปี และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

2.1 ครูที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มบริหาร 4 คน เป็นผู้มีประสบการณ์ทางการบริหารสถานศึกษาและเป็นผู้สอนที่โรงเรียนวัดบวรนิเวศ มากกว่า 10 ปี

2.1 ครูผู้สอน จำนวน 8 คน โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระวิชา 8 สาระฯ ผู้ที่มีประสบการณ์เป็นครูผู้สอนที่โรงเรียนวัดบวรนิเวศ มากกว่า 10 ปี

2.2 นักเรียนจำนวน 10 คน โดยเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนละ 1 คน ของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย

2.4 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัดบวรนิเวศ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน ผู้แทนผู้ปกครอง 1 คน ผู้แทนศิษย์เก่า 1 คน ผู้ให้การสนับสนุนโรงเรียน 1 คน และผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ 1 รูป

3. ขอบเขตของตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลของการใช้ร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ประกอบด้วย

1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

2) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนจากการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ซึ่งมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลของการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลอดภัยที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ โดยครูผู้สอนนำไปใช้จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนวัดบวรนิเวศ โดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา ในปีการศึกษา 2564

2. ขอบเขตของผู้ให้ข้อมูล

2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และครู ปีการศึกษา 2564

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

- นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 169 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) การกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ,1970)

- ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 169 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) การกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ,1970)

- ครูผู้สอน ปีการศึกษา 2563 – 2564 จำนวน 24 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2.3 ขอบเขตตัวแปร ได้แก่ ผลของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลอดภัยที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ประกอบด้วย

2.3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียน

2.3.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

2.3.3 ความพึงพอใจของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง

ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลอดภัยที่บ้านที่ส่งเสริม

การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิรับรองรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลอดภัยที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ผู้วิจัยนำเสนอผลจากการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลอดภัยที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน และความพึงพอใจของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ซึ่งผู้วิจัยให้ครูผู้สอนนำไปใช้จริงในการจัดการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2564

2. ขอบเขตของผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ความเห็นชอบรับรองรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 2.1 เป็นผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานต้นสังกัด จำนวน 1 คน
- 2.2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผล การวิจัยทางการศึกษา ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือเป็นอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน
- 2.3 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ จำนวน 3 คน
- 2.4 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาของเอกชน ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ จำนวน 2 คน
- 2.5 เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการสอนที่ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ที่มีผลงานที่ประจักษ์เป็นที่ยอมรับหรือนักวิชาการในสถาบันที่ส่งเสริมการสอน จำนวน 2 คน
- 2.6 เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญด้านการนิเทศการศึกษา หรือเป็นศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์ จำนวน 2 คน

3. ขอบเขตของตัวแปร คือ รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

นิยามศัพท์

1. **การพัฒนาารูปแบบ** หมายถึง กระบวนการออกแบบ ปรับปรุง และปรับแต่งรูปแบบ (model, framework หรือ pattern) อย่างเป็นระบบ โดยอาศัยวิธีการเชิงปฏิบัติ (operational) เพื่อสร้างหรือปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับเป้าหมายหรือบริบทเฉพาะที่ต้องการใช้งาน โดยมีการดำเนินการตามขั้นตอนที่ชัดเจน สามารถวัดผล และตรวจสอบได้

องค์ประกอบสำคัญในเชิงปฏิบัติการ

- 1) วิเคราะห์ความต้องการ (Needs Analysis) : สำรวจความต้องการและปัญหาเบื้องต้นของผู้ใช้หรือระบบ
- 2) ออกแบบเบื้องต้น (Initial Design) : สร้างแนวคิดหรือโครงสร้างพื้นฐานของรูปแบบใหม่
- 3) ทดลองและปรับปรุง (Prototyping & Refinement) : ทดสอบในบริบทจริงหรือจำลองสถานการณ์ และปรับเปลี่ยนตามข้อเสนอแนะ
- 4) พัฒนาเต็มรูปแบบ (Full Development) : ขยายรูปแบบให้ครอบคลุมทุกแง่มุมที่จำเป็น
- 5) ประเมินผล (Evaluation) : ตรวจสอบว่ารูปแบบที่พัฒนามานั้นบรรลุเป้าหมายและตอบโจทย์ที่ตั้งไว้หรือไม่

การพัฒนาารูปแบบในเชิงปฏิบัติ เป็นการมุ่งเน้นความเป็นจริงและความยืดหยุ่น โดยมีกฎนำไปใช้ในงานที่ต้องการสร้างนวัตกรรมหรือปรับปรุงประสิทธิภาพ เช่น การศึกษา การบริหารจัดการ หรือ การออกแบบผลิตภัณฑ์.

2. การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในอันที่จะทำให้งานสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในอันจะกระทำการใดๆ ให้มีการร่วมมือกันทำงานอย่างเต็มใจ และเต็มความสามารถ โดยใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมและให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งในที่นี้ ใช้กรอบแนวคิดการบริหารแบบ PIE Model (Newby, Stepich, Lehman & Russell, 2011) เพื่อควบคุมคุณภาพให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรูปแบบการบริหารประกอบด้วย 3 กระบวนการสำคัญ ได้แก่

1) การวางแผน (Planning) การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแนวทางการดำเนินงาน รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรและระยะเวลาให้เหมาะสม

- ระบุปัญหาหรือความต้องการ
- สร้างแผนการดำเนินงานที่มีรายละเอียดชัดเจน
- กำหนดเกณฑ์การวัดผลที่สามารถตรวจสอบได้

สำหรับการดำเนินงานของงานวิจัยนี้ การวางแผน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

- 1.1) การวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา (School context analysis) หมายถึง การจำแนกแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่โดยรอบสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่งผลกระทบต่อ การจัดการศึกษา การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดบวรนิเวศ
- 1.2) การกำหนดหลักการและวิธีการ (Defining principles and methods) หมายถึง การกำหนดสาระสำคัญที่ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติและวิธีปฏิบัติตามหลักการเป็นขั้นตอนอย่างมีระบบ เพื่อจะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 1.3) การพัฒนาบุคลากร (Personnel development) หมายถึง การเพิ่มเติมความรู้ทักษะประสบการณ์และการปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรให้ไปในทางที่ดีขึ้น มีความเชี่ยวชาญในการทำงานมากขึ้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำงานด้วยความสุข
- 1.4) การเตรียมสื่อเทคโนโลยีและพื้นที่ (development of media technology and area) หมายถึง การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่องทั้งด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ให้มีคุณภาพสูงขึ้น นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายจากสถานที่ต่าง ๆ การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ทั้งครูและนักเรียน การเลือกใช้ Application ที่เหมาะสมในการเรียนการสอน และการพัฒนาพื้นที่ในโรงเรียนเพื่อรองรับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบลดการบ้าน

2) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) การลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ โดยเน้นการติดตามและจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างทาง

- ใช้ทรัพยากรและกำลังคนอย่างมีประสิทธิภาพ
- ปรับแผนให้ยืดหยุ่นเมื่อเจอปัญหา
- สื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วมในทีม

สำหรับการดำเนินงานของงานวิจัยนี้ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

2.1) วิธีการจัดการเรียนการสอน (Teaching and learning management) หมายถึง การดำเนินการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในรูปแบบของห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) ตามหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาสาระจากที่บ้านผ่านระบบอินเทอร์เน็ต คลิปการสอน ระบบออนไลน์ผ่าน google classroom ที่ผู้สอนจัดทำให้ก่อนเข้าชั้นเรียน โดยในชั้นเรียนผู้สอนมีหน้าที่ช่วยแนะนำ (Coaching) ตอบข้อซักถามผ่านการทำกิจกรรมในชั้นเรียนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนและการเรียนรู้ทุกอย่างจะต้องจบในคาบเรียนนั้น ๆ สำหรับด้านการวัดประเมินผลใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) ร่วมกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Formative Assessment) ที่คำนึงถึงความแตกต่างของการเรียนรู้ของนักเรียน

2.2) การส่งเสริมสนับสนุน (Promoting and supporting) หมายถึง การให้ความสำคัญและการขยายขอบเขตของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านให้ดีขึ้นคุณภาพสมบูรณ์ขึ้นด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ บุคลากร ความรู้ การให้โอกาสและการให้กำลังใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้ อย่างเป็นรูปธรรม สามารถจะดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

3) การประเมินผล (Evaluation) การตรวจสอบและวิเคราะห์ผลลัพธ์ของการดำเนินงาน เพื่อสรุปความสำเร็จหรือข้อบกพร่อง และนำไปปรับปรุงในการดำเนินงานครั้งต่อไป

- เปรียบเทียบผลลัพธ์กับเป้าหมายที่กำหนด
- รวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- สรุปบทเรียนและข้อเสนอแนะ

สำหรับการดำเนินงานของงานวิจัยนี้ การประเมินผล ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

3.1) การนิเทศติดตาม (Follow up supervision) หมายถึง การให้คำแนะนำช่วยเหลือเพื่อการปรับปรุงพัฒนา ให้การดำเนินการต่าง ๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น มีการดำเนินการตรวจการเขียนโครงการสอนรายวิชา (course syllabus) การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบปลดการบ้าน การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านในชั้นเรียน การให้คำปรึกษา ทั้งก่อนสอน ขณะสอน และหลังสอน

3.2) การปรับปรุงแก้ไข (Improvements and corrections) หมายถึง การตรวจสอบทบทวน

การดำเนินงานทุกขั้นตอน เพื่อนำมาแก้ไขให้ดีขึ้น มีการประชุมทบทวนวิธีการจัดการเรียนการสอนทุกการประชุมประจำเดือน การสอบถามครูรายบุคคลเพื่อทราบปัญหาการจัดการเรียนการสอนและหาทางแก้ไข

การนำไปใช้ในเชิงปฏิบัติ PIE Model สามารถใช้ในการบริหารโครงการ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การพัฒนาหลักสูตร หรือแม้กระทั่งในงานบริหารทั่วไป โดยกระบวนการนี้ช่วยให้การดำเนินงานมีโครงสร้างที่ชัดเจน วัตถุประสงค์ และสามารถปรับปรุงเพื่อประสิทธิภาพที่ดีขึ้นในอนาคต.

3. การบ้าน หมายถึง กิจกรรมหรือภาระงานที่ครูผู้สอนมอบหมายให้นักเรียนทำให้สำเร็จนอกห้องเรียนหรือที่บ้าน เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ทักษะ หรือเจตคติที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียนในชั้นเรียน อาจประกอบด้วย ระยะเวลาให้นักเรียนได้อ่านเพิ่มเติมและแสดงออกผ่านการเขียนหรือการพิมพ์, การแสดงออกถึงทักษะในการแก้ปัญหา, การเขียนโครงงาน หรือการฝึกฝนทักษะอื่น ๆ โดยมีกำหนดรูปแบบ วิธีการ และระยะเวลาในการส่งงานที่ชัดเจน

องค์ประกอบเชิงปฏิบัติการของ การบ้าน

1. เป้าหมาย

- เพื่อฝึกฝนหรือทบทวนเนื้อหาที่เรียนในชั้นเรียน
- เพื่อพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา หรือความคิด

สร้างสรรค์

2. รูปแบบงาน

- อาจเป็นแบบฝึกหัด ข้อสอบ การเขียนเรียงความ การทดลอง การอ่านหนังสือ หรือ

โครงงาน

3. วิธีดำเนินการ

- นักเรียนต้องทำด้วยตนเอง โดยอาจมีการปรึกษาเพื่อน ครู หรือผู้ปกครอง
- ใช้ทรัพยากรที่มี เช่น หนังสือเรียน อินเทอร์เน็ต หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

4. การประเมินผล

- การบ้านจะถูกตรวจสอบและให้คะแนนหรือคำแนะนำเพื่อปรับปรุง
- อาจใช้การบ้านเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การประยุกต์ใช้ในเชิงปฏิบัติ การบ้านช่วยส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความรับผิดชอบและการบริหารเวลา เช่น

- การให้การบ้านคณิตศาสตร์เพื่อฝึกแก้โจทย์เพิ่มเติม
- การมอบหมายการอ่านหรือเขียนเรียงความเพื่อเสริมทักษะภาษาไทย

อย่างไรก็ตาม การบ้านที่เหมาะสมควรมีปริมาณและความยากง่ายที่สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน เพื่อไม่ให้เกิดความเครียดหรือความเบื่อหน่าย

4. **การเรียนการสอนแบบปลดการบ้าน** หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ทำความเข้าใจ และพัฒนาทักษะต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์ในชั้นเรียน โดยไม่ต้องมีการมอบหมายงานเพิ่มเติมให้ทำที่บ้าน โดยอาศัยการวางแผนจัดการเวลาในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้วิธีการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมและการลงมือปฏิบัติ ครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนให้จบภายในคาบเรียนภายใต้แนวคิดที่ว่า“เรียนครบ จบในห้อง” โดยใช้เทคนิคการเรียนการสอนห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีรูปแบบคล้ายกับการสอนออนไลน์ โดยนักเรียนจะเรียนรู้บทเรียนจากวิดีโอทัศน์ ศึกษา คิด วิเคราะห์ ด้วยตนเองจากที่บ้านก่อนมาทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ในห้องเรียน ทาง application เพื่อการศึกษา google classroom การใช้ application Khahoot, Quizizz สำหรับการสร้างแบบฝึกหัด แบบทดสอบ การอนุญาตให้ใช้โทรศัพท์มือถือ (Smart phone) เพื่อการทำแบบฝึกหัดในคาบเรียนและส่งเป็นไฟล์เอกสารใน google classroom ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้การสอนในห้องเรียนกลับด้านมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้านการวัดประเมินผลใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) ร่วมกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Formative Assessment) ที่คำนึงถึงความแตกต่างของการเรียนรู้ของนักเรียน

องค์ประกอบเชิงปฏิบัติการของการเรียนการสอนแบบปลดการบ้าน

1. การวางแผนการเรียนรู้ในชั้นเรียน

- จัดการเวลาให้เพียงพอสำหรับการเรียน การทำแบบฝึกหัด หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภายในเวลาเรียน
- ใช้กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ เช่น การอภิปราย การทำงานกลุ่ม หรือการทดลอง

2. วิธีการสอนที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกัน

- ใช้แนวทางการสอนที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การแก้ปัญหา (Problem-Based Learning)
- สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและทำความเข้าใจเนื้อหาในชั้นเรียนจนบรรลุเป้าหมาย

3. การประเมินผลระหว่างเรียน

- ใช้การประเมินระหว่างชั้นเรียน เช่น การถามตอบ แบบฝึกหัดทันที หรือการสะท้อนความเข้าใจผ่านกิจกรรม

- ลดการเน้นผลคะแนนจากการบ้าน และเปลี่ยนมาให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้

4. การสนับสนุนความสมดุลชีวิตผู้เรียน

- ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาในห้องเรียนกับครอบครัว หรือกิจกรรมที่พัฒนาทักษะชีวิต
- ลดความเครียดจากภาระงานและเพิ่มความกระตือรือร้นในห้องเรียน

การเรียนการสอนแบบปลดการบ้านช่วยลดความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรการเรียนรู้ที่บ้าน และสร้างความมั่นใจในการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ.

5. การเรียนรู้ของนักเรียน หมายถึง กระบวนการที่นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาคุณลักษณะ ทักษะต่างๆ ผ่านกิจกรรมหรือประสบการณ์ทางการศึกษา ทั้งในและนอกห้องเรียน และแสดงออกถึงความพึงพอใจที่เกิดขึ้นกับนักเรียนผลอันเนื่องมาจากระบบการจัดการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้าน

5.1 ความรู้ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ย 5 วิชาหลัก คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และสังคมศึกษา แยกตามกลุ่มสาระวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทุกรายวิชาแยกตามระดับชั้น ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการวิเคราะห์จากรวบรวมจากงานวัดประเมินผล ของกลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนวัดบวรนิเวศ ในช่วงในปีการศึกษา 2563 – 2564

5.2 คุณลักษณะ หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอันเป็นลักษณะที่สังคมต้องการเพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย (กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและประเมินผล สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, 2548 : 7-50) ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครอง การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วย

5.2.1 รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ อารมณ์ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา รัก และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ผู้ที่รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ คือ ผู้ที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือและแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

5.2.2 ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติ ตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ

ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต คือ ผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

5.2.3 มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม

ผู้ที่มีวินัย คือผู้ที่ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

5.2.4 ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ คือ ผู้ที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วย

การเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5.2.5 อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้

ผู้ที่อยู่อย่างเพียงพอ คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผน ป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

5.2.6 มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานที่ทำงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

ผู้ที่มีมุ่งมั่นในการทำงาน คือ ผู้ที่แสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายาม ทดมเทกำลังกาย กำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบและมีความภาคภูมิใจในผลงาน

5.2.7 รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ผู้ที่รักความเป็นไทย คือ ผู้ที่มีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย มีความกตัญญูทักเวทีย ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม

5.2.8 มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

ผู้ที่มีจิตสาธารณะ หมายถึง ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

5.3 ความพึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมของผู้เกี่ยวข้องที่เกิดจากการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้าน ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในที่ผลักดันให้เกิดความรู้สึกรู้สึกชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ยินดี ไม่ยินดี เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการ และความคาดหวัง ที่เกิดจากการประมาณค่าอันเป็นการเรียนรู้ประสบการณ์จากการเรียนการสอน ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินประเมินความพึงพอใจ

6. นักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ปีการศึกษา 2563 – ปีการศึกษา 2564

ความสำคัญของการวิจัย

การจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้าน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่คิดขึ้นเฉพาะ โรงเรียนวัดบวรนิเวศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ไม่เคยมีมาในโรงเรียนของรัฐบาล ซึ่งอาจจะไม่ได้รับการยอมรับ เพราะหลายท่านจะรู้สึกว่เมื่อนักเรียนไม่มีการบ้านก็จะใช้เวลาไปทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ขาดความรับผิดชอบ ขาดการทบทวนและพัฒนาตนเองในสิ่งที่เรียนมา แต่อาจจะเป็นการเรียนรู้บนพื้นฐานการเรียนรู้เดิม ๆ ที่ผ่านมามาแต่ในยุคศตวรรษที่ 21 นี้การเรียนรู้ของนักเรียนมีมากมายหลายทาง ไม่ได้อยู่กับหนังสือที่ครูให้ หรืออยู่ที่ครูเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ ครูควรที่จะปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนให้ทันยุคสมัย

การจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ได้นำเทคโนโลยีดิจิทัล ร่วมกับวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) การประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) ควบคู่กับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (formative assessment) การใช้ application ทางการศึกษามาใช้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนการสอนที่จัดการภาระงานให้สำเร็จภายในห้องเรียนหรือภายในระยะเวลาที่นักเรียนอยู่โรงเรียน โดยไม่นำกลับไปทำที่บ้าน ซึ่งทำให้นักเรียนมีเวลาที่จะใช้กับสิ่งที่นักเรียนสนใจ หรือมีความถนัด ทั้งนี้ยังสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ได้ช่วยเหลืองานบ้าน หรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่สนใจ หรือนักเรียนที่ผู้ปกครองส่งเสริมให้มีการเรียนเพิ่มเติมหรือเรียนพิเศษ ก็จะไม่มีความกังวลว่า จะต้องทำการบ้านทำให้ นอนดึก มีผลให้สุขภาพเสื่อมโทรมและเกิดความเครียด

งานวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ จะแสดงให้เห็นว่าการไม่มีการบ้านจะส่งเสริมให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้นหรือไม่ ตอบโจทย์ของสังคมและการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 นี้ได้อย่างไร

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ปีการศึกษา 2563 – ปีการศึกษา 2564

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ผู้วิจัยอาศัยกรอบแนวคิดการบริหารแบบ PIE Model (Newby, Stepich, Lehman & Russell, 2011) เพื่อควบคุมคุณภาพให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรูปแบบการบริหารประกอบด้วย 3 กระบวนการสำคัญ ดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) 2) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) และ 3) การประเมินผล (Evaluation) ตามรายละเอียด ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินใจล่วงหน้า โดยการเลือกทางที่เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการที่จะทำให้วัตถุประสงค์สัมฤทธิ์ผลไว้ล่วงหน้า (Fremont & James, 1974: 435-436; Dolton, 1974: 315-316; Robbins & Coulter, 2006:7, 421; Dessler, 2004: 80 อ้างอิงใน สัญญา เคนาภูมิ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร, 2560) การกำหนด

เป้าหมายวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย (อัมพร สารพันธ์และคณะ, 2559) เป็นกระบวนการวิเคราะห์และการตัดสินใจของผู้บริหารที่จะกำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตาม เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำข้อมูลข่าวสาร (Information) ในอดีตมากำหนด หรือช่วยพยากรณ์อนาคต แนวคิดของการวางแผนจึงมีลักษณะเป็น “ศาสตร์” ที่ต้องอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Information) ที่มีความแม่นยำเชื่อถือได้และต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่ชัดเจน และมีความต่อเนื่องกันตามลำดับ เพื่อให้ผู้ใช้แผนมีความรู้และความเข้าใจ นำแผนไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้ (คเชนเทพ จันทรวงศ์, 2562) เป็นการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการไว้ล่วงหน้า เพื่อดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย (สุปัญญา ปักสังคะเนย์, 2564) โดยมีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมวางแผน ได้แก่ ผู้แทนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้ให้การสนับสนุนโรงเรียน ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ ครูปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์สรุปผล และการประชุมชี้แจง จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้สังเคราะห์ออกมาเป็นขั้นตอนของการวางแผน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1 การวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา (School context analysis) หมายถึง การจำแนกแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่โดยรอบสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่งผลกระทบต่อ การจัดการศึกษา การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และแนวทางจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดบวรนิเวศ วิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหาร คือ 2S 4 M ได้แก่ S1: ด้านโครงสร้างและนโยบายของโรงเรียน S2: ด้านการบริการและผลผลิต M1: ด้านบุคลากร M2: ด้านการเงิน M3: ด้านวัสดุอุปกรณ์ M4: ด้านการบริหารจัดการ และการวิเคราะห์สถานการณ์ โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ครูที่ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน

1.2 การกำหนดหลักการและวิธีการ (Defining principles and methods) หมายถึง การกำหนดสาระสำคัญที่ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติและวิธีปฏิบัติตามหลักการเป็นขั้นตอนอย่างมีระบบ เพื่อจะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การดำเนินการกำหนดเป็นนโยบาย ในแผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2563 – 2565 กำหนดเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน การประชุมชี้แจง เป้าหมาย วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบถอดการบ้านกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระสงฆ์และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการทำความเข้าใจ และฟังเสียงสะท้อนกลับ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์สรุปผล และการประชุมชี้แจง

1.3 การพัฒนาบุคลากร (Personnel development) หมายถึง การเพิ่มเติมความรู้ทักษะประสบการณ์และการปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรให้ไปในทางที่ดีขึ้น มีความเชี่ยวชาญในการทำงานมากขึ้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำงานด้วยความสุข เช่น การฝึกอบรม การสอนงาน การศึกษาหรือการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนาความรู้สึกรักการปฏิบัติงาน จัดอบรมพัฒนาครูเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนแบบถอดการบ้าน เช่น การทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

การวัดประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic assessment) และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Formative Assessment) การใช้ Application Student Care มาใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อบรมการจัดทำคลิปการสอนของครู การเรียนการสอนด้วยออนไลน์ด้วย google classroom, การสอบรูปแบบออนไลน์ด้วย google form การใช้ Application เพื่อการเรียนการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องคือ ครูผู้สอนทุกคน และการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และสอบถาม ความพึงพอใจในการพัฒนาบุคลากร

1.4 การเตรียมสื่อเทคโนโลยีและพื้นที่ (development of media technology and area)

หมายถึง การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่องทั้งด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ให้มีคุณภาพสูงขึ้น นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายจากสถานที่ต่าง ๆ การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ทั้งครูและนักเรียน การเลือกใช้ Application ที่เหมาะสมในการเรียนการสอน และการพัฒนาพื้นที่ในโรงเรียน เพื่อรองรับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบลดการบ้าน เช่น ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (wifi: wireless fidelity) ให้ครอบคลุมทั้งภายในห้องเรียนและในบริเวณโรงเรียน การติดตั้ง Smart TV ครบทุกห้องเรียน เพื่อใช้ในการเรียนการสอนภายในห้องเรียน การปรับปรุงห้องโสตทัศนศึกษาให้เป็นห้องสำหรับบันทึกคลิปการสอนและใช้สอนออนไลน์ การซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น การติดตั้งเครื่องปรับอากาศทุกห้องเรียน การปรับปรุงพื้นที่กว้างในโรงเรียนให้เป็นสนาม ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องคือครูผู้สอนทุกคนและนักเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และสอบถามความพึงพอใจ

2. การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) หมายถึง การนำการตัดสินใจที่กำหนดไว้ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของแผน คำสั่ง วิธีการ ไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จโดยมีขั้นตอนต่าง ๆ (Mazmanian, Daniel A. & Sabatier, Paul A., 1989, pp. 20-21) เป็นชุดของกิจกรรมที่มีอิทธิพลต่อผลการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Jones, 1984: 166 อ้างถึงใน Kraft and Furlong, 2007: 82) การนำแผนไปสู่ปฏิบัติจะดำเนินไปได้เมื่อมีการลดความเป็นนามธรรมของแผนให้มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยการแปลงให้เป็นโครงการกิจกรรม เพื่อให้ผู้มีหน้าที่ในการนำแผนไปปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ (ณัฐฐา วินิจนัยภาค ,2554: 273) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติเป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงกรรมวิธีในการตัดสินใจเลือกแผนงานและโครงการไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามจุดหมายที่กำหนดไว้ ส่วนของขั้นตอนอาศัยกลยุทธ์หลายอย่าง ทั้งกลยุทธ์ภายในและภายนอกองค์การ (คเชนเทพ จันทรวงศ์ ,2562) การปฏิบัติดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้เพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ (สุปัญญา ปักสังคะณย์ ,2564) โดยมีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องการนำแผนไปสู่การปฏิบัติคือ ผู้บริหาร ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอนและนักเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้สังเคราะห์ออกมาเป็นขั้นตอนของการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1 วิธีการจัดการเรียนการสอน (Teaching and learning management) หมายถึง การดำเนินการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในรูปแบบของห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) ตามหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาสาระจากที่บ้านผ่านระบบอินเทอร์เน็ต คลิปการสอน ระบบออนไลน์ผ่าน google classroom ที่ผู้สอนจัดทำให้ก่อนเข้าชั้นเรียน โดย

ในชั้นเรียนผู้สอนมีหน้าที่ช่วยแนะนำ (Coaching) ตอบข้อซักถามผ่านการทำกิจกรรมในชั้นเรียนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนและการเรียนรู้ทุกอย่างจะต้องจบในคาบเรียนนั้น ๆ สำหรับด้านการวัดประเมินผลใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) ร่วมกับการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Formative Assessment) ที่คำนึงถึงความแตกต่างของการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ครูผู้สอนทุกคน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และสอบถามความพึงพอใจ

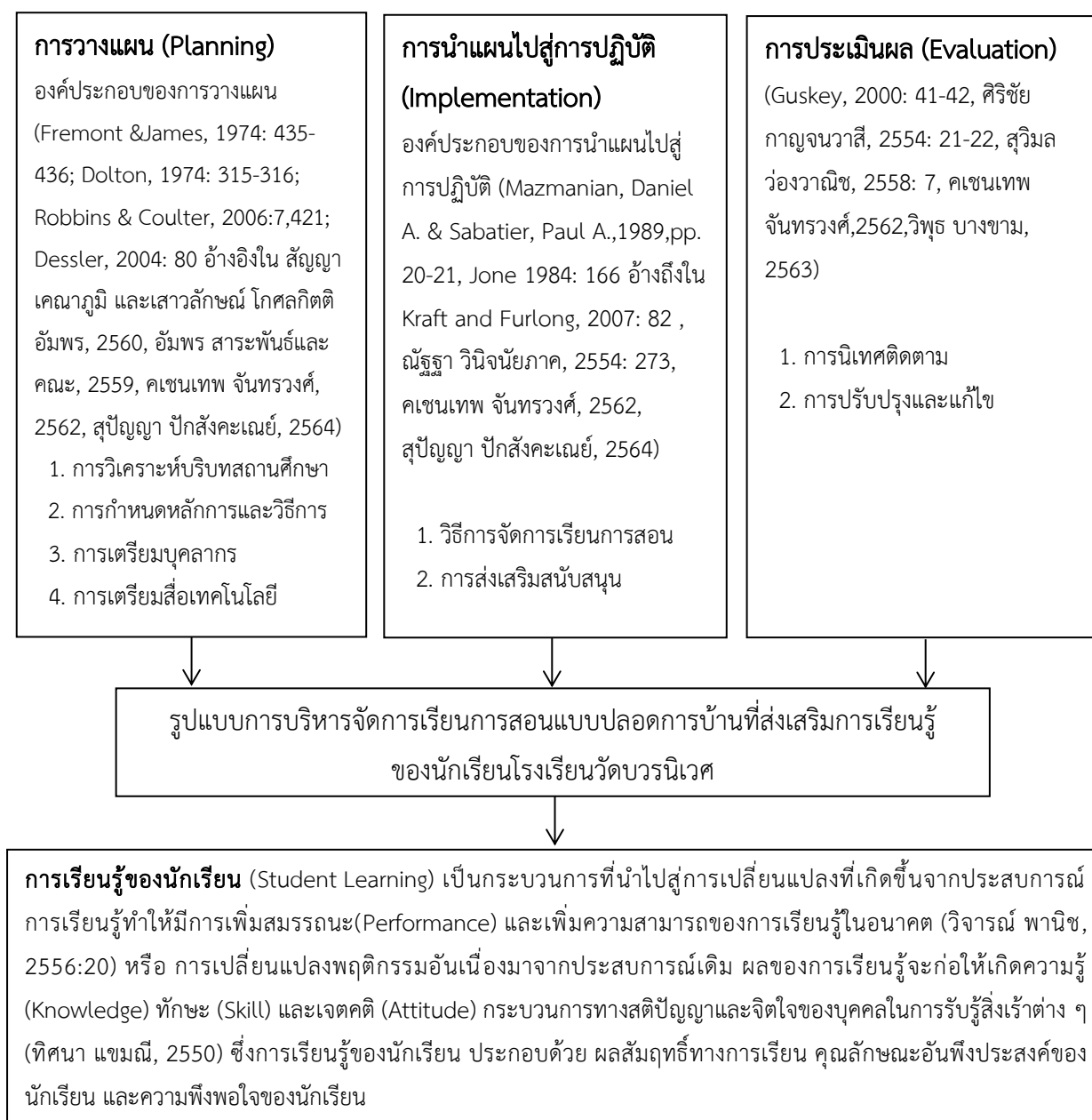
2.2) การส่งเสริมสนับสนุน (Promoting and supporting) หมายถึง การให้ความสำคัญและการขยายขอบเขตของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบถอดการบ้านให้มีความเหมาะสมขึ้นด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ บุคลากร ความรู้ การให้โอกาสและการให้กำลังใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนได้จัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการของครูและอุปกรณ์ที่ใช้การเรียนของนักเรียน การประชุม PLC เพื่อให้การช่วยเหลือให้การดำเนินงานไปสู่เป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ครูผู้สอนและนักเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และสอบถามความพึงพอใจ

3. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลเป็นการค้นหาที่เป็นระบบคุณค่าหรือคุณธรรม (Guskey, 2000: 41- 42) หรือการประเมินเป็นกระบวนการศึกษาสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการตรวจสอบการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ช่วยเสนอสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจและการประเมินเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมินผล (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554: 21-22) เป็นข้อมูลที่ใช้เป็นหลักเทียบความสำเร็จของการดำเนินงานทำให้สามารถวางแผนการปฏิบัติภายใต้ทางเลือกที่เหมาะสม เป็นเทคนิคที่ช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่าและสามารถตรวจสอบได้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงการตรวจสอบการควบคุม และการวัดผลการปฏิบัติตามแผนเพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้า ข้อบกพร่อง หรือข้อจำกัดของแผนนั้น ๆ เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนให้สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (คเชนเทพ จันทรวงศ์, 2562) เป็นการกำกับติดตามการจัดกิจกรรม การประเมินผลกิจกรรมตามตัวชี้วัด และการนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารงาน (วิพุธ บางขาม, 2563) โดยมีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินผล ได้แก่ ครูปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอนทุกคน และนักเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต การสัมภาษณ์และสอบถามความพึงพอใจซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้สังเคราะห์ออกมาเป็นขั้นตอนของการประเมินผล ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่

3.1 การนิเทศติดตาม (Follow up supervision) หมายถึง การให้คำแนะนำช่วยเหลือเพื่อ การปรับปรุงพัฒนา ให้การดำเนินการต่าง ๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น มีการดำเนินการตรวจการเขียนโครงการสอนรายวิชา (course syllabus) การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบถอดการบ้าน การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนแบบถอดการบ้านในชั้นเรียน การให้คำปรึกษา ทั้งก่อนสอน ขณะสอน และหลังสอน ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต การสัมภาษณ์และสอบถามความพึงพอใจ

3.2 การปรับปรุงแก้ไข (Improvements and corrections) หมายถึง การตรวจสอบทบทวนการดำเนินงานทุกขั้นตอน เพื่อนำมาแก้ไขให้ดีขึ้น มีการประชุมทบทวนวิธีการจัดการเรียนการสอนทุกการประชุมประจำเดือน การสอบถามครูรายบุคคลเพื่อทราบปัญหาการจัดการเรียนการสอนและหาทางแก้ไข ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสัมภาษณ์ครูผู้สอน

ผู้วิจัยได้สรุปความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิดกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ เสนอในภาพที่ 1.3

ภาพที่ 1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผู้บริหารโรงเรียนอื่นๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้านที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน

2. หน่วยงานในระดับนโยบาย ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสามารถนำแนวคิดและหลักการของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้านที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา

3. สถาบันการศึกษาที่สอนด้านการบริหารการศึกษาได้องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้านที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนการสอนในการศึกษาวิจัยต่อไป

4. โรงเรียนวัดบวรนิเวศ มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการเรียนการสอนให้ทันสมัยและได้รับความสนใจจากสังคมถึงการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนการสอนปลอดการบ้าน ที่ทำให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียน ตั้งใจเรียนมากขึ้น มีความตั้งใจในการมาเรียน เกิดทักษะทางดิจิทัล จากการใช้ Application, Social network ในการเรียน ผลการเรียนรู้ที่เป็น 0, ร และ มส ลดลง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับดีมาก ใช้เวลาว่างทบทวนบทเรียนที่ครูสอนและศึกษาสิ่งที่ตนเองสนใจ มีเวลาฝึกฝนกิจกรรมหรือทักษะด้านต่าง ๆ ที่สนใจอย่างเต็มที่ มีเวลาพักผ่อน ช่วยเหลืองานและทำกิจกรรมกับครอบครัวและสามารถจัดระเบียบเวลาเรียนกับเวลาว่างได้ดีจนเป็นนิสัย อีกทั้งครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองกับการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน การใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย การใช้ Application ในการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผลที่หลากหลาย เป็นการรวบรวมผลงานเพื่อใช้ในการพัฒนาตนเอง และการเลื่อนวิทยฐานะ และโรงเรียนยังมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ตลอดจนผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้าน มีเวลากับลูกทำกิจกรรมในครอบครัวมากขึ้นไม่กังวลว่า ลูกจะเรียนไม่ทันหรือไม่ส่งการบ้าน มีโอกาสส่งเสริมสนับสนุนลูก ๆ ในความสามารถหรือที่ลูกสนใจได้อย่างเต็มที่

จากความเป็นมาและความสำคัญ ตลอดจนแนวคิดที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบปลอดการบ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ ควรจะประกอบด้วยองค์ประกอบใดบ้าง และมีรูปแบบการบริหารอย่างไรที่เหมาะสม มาเป็นแนวคิดในการพัฒนากระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอน เพื่อที่จะทำให้เกิดคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน โดยการดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ได้องค์ความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่สำหรับนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมเป็นไปได้และเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนอื่น ๆ ในวงกว้าง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติและส่งผลต่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนต่อไป